

Bilten broj 5
Decembar 2020.

ZAJEDNO MOŽEMO BOLJE!

Kroz peti bilten IPA Programa prekogranične saradnje Srbija-Crna Gora 2014-2020 predstavljemo vam na koji način smo se prilagođavali uslovima pandemije i ostvarali značajne rezultate.

Projekat "Kvalifikovana zenska radna snaga za bolju buducnost" je predstavljen na Evropskoj nedjelji regionalnih i gradova kao i na Sedmoj Nacionalnoj konferenciji o prekograničnoj saradnji koju je organizovalo Ministarstvo za evropske integracije Republike Srbije u dijelu "Kako se snalazimo u pandemiji - projekti govore".

Takođe, u toku je priprema IPA III Programa prekogranične saradnje Srbija – Crna Gora za sedmogodišnju finansijsku perspektivu 2021 – 2027. U prethodnim mjesecima, Zajednička radna grupa za programiranje radila je na izradi i usvojila prvi nacrt Programskega dokumenta. Vaše učešće u ovom procesu je od velikog značaja jer dobro uočene i dobro opisane potrebe dovode do bolje definisanih aktivnosti za postizanje ciljeva.

www.cbc-srb-mne.org

www.facebook.com/PrekogranicniProgramSRBMNE

www.cbc-srb-mne.eu/zatebe.rs/en/

Ovaj program finansira Evropska unija

Uspješno predstavljanje projekta „Kvalifikovan ženska radna snaga za bolju budućnost“

Na završnim konferencijama, u okviru projekta „Stručna ženska radna snaga za bolju budućnost“, održanim u Novom Pazaru i Bijelom Polju 7. septembra 2020. dodijeljeni su sertifikati za 20 žena iz Novog Pazara i 20 žena iz Bijelog Polja, koje su prošle obuku za gerontodomaćice i predstavljeni su ostvareni rezultati. Projektom je razvijana usluga pomoći u kući za odrasla i stara lica što je u skladu sa Strategijom razvoja sistema socijalne zaštite starijih za period od 2018. do 2022. godine u Crnoj Gori i Strategijom socijalne zaštite u Republici Srbiji za period 2019-2025.

Dijana Knežević, u ime Doma starih Bijelo Polje, prisutne je upoznala sa ciljevima projekta i predstavila rezultate. „Uspostavili smo i promovisali saradnju partnera iz Srbije i Crne Gore, pripremili 80 nezaposlenih žena za tržište rada, a njih 40 obučili za posao gerontodomaćice i uspješno završili radnu praksu“, rekla je ona i dodala da je Dom starih Bijelo Polje uposlio tri gerontodomaćice koje će nastaviti da obilaze uključena domaćinstva.

Član Gradskog vijeća Novog Pazara Fevzija Murić kaže da je Centar za socijalni rad sa svojim partnerima postigao izvanredne rezultate. „Projekat prekogranične saradnje koji finansira Delegacija Evropske unije višestruko je koristan i zbog povezivanja Srbije i Crne Gore, na nivou saradnje pojedinih lokalnih zajednica. Riječ je ovog puta o projektu koji je za same građane izuzetno važan. Kako je projekat najvećim dijelom realizovan tokom pandemije, pomoći geronto domaćica starim i nemoćnim građanima na terenu bila je još dragocjenija. Zbog perioda izolacije starih i nemoćnih geronto domaćice su izvjesno vrijeme bile njihova jedina spona sa spoljnim svijetom, neko ko ih je snabdijevao namirnicama i o njima maksimalno brinuo“, istakao je Murić.

Projekat „Kvalifikovana ženska radna snaga za bolju budućnost“ predstavljen je na Evropskoj nedjelji regiona i gradova, koja je održana periodu 5-22. oktobra, kao primjer dobre prakse u okviru Projekata saradnje kao pokretačke snage za osnaživanje žena. Projekat je predstavljen u okviru teme Kohezija i saradnja a zbog pandemije COVID-19 i zdravstvenih i bezbednosnih mjera, sesija je bila u potpunosti u digitalnom formatu.

Takođe, projekat je predstavljen na Sedmoj Nacionalnoj konferenciji o prekograničnoj saradnji, koju je organizovalo Ministarstvo za evropske integracije Republike Srbije 11. Decembra 2020. u u formi virtuelne konferencije.

Opšti cilj projekta je doprinos povećanju mogućnosti zapošljavanja nezaposlenih žena i njihov pristup tržištu rada a realizuju ga Dom starih Bijelo Polje u saradnji sa Centrom za socijalni rad Novi Pazar, Ministarstvom za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja Republike Srbije i Ministarstvom rada i socijalnog staranja Crne Gore. Ukupna vrijednost projekta je 168,835 eura, od čega je Evropske unije obezbijedila 143,509 eura, dok je ostatak doprinos partnera na projektu.

Operativna PORALIST platforma

Prilagođavajući se novim okolnostima u uslovima pandemije, u prethodnom periodu je pod okriljem PORALIST projekta realizovan niz aktivnosti koje doprinose valorizaciji bogatstva ljekovitog bilja u prekograničnom području Prijepolja i Bijelog Polja.

Najznačajniji događaji bili su treninzi za lokalno stanovništvo, na kojima su učestvovali predstavnici uspješnih kompanija iz Srbije i Crne Gore koje se bave otkupom i preradom ljekovitog bilja. Prepoznati su ključni problemi u lancu snabdijevanja, a sakupljačima ponuđeni konkretni prijedlozi za saradnju i modeli za organizaciju otkupa ljekovitog bilja. U okviru NVO Multimedijal iz Bijelog Polja formirana je posebna sekcija za ljekovito bilje, a u Prijepolju osnovano Udruženje PORALIST, koje okuplja sakupljače zainteresovane za otkup i uspostavljanje saradnje sa firmama koje se bave ovom djelatnošću.

Sa predstavnicima sektora turizma organizovani su treninzi tokom kojih su kroz inetraktivan rad, definisane turističke rute koje valorizuju prirodna bogatstva prekograničnog područja. Za teritoriju Prijepolja osmišljeni su prijedlozi za 3 jednodnevna izleta, koji kombinuju kulturno-istorijsko nasljeđe i prirodna bogatstva, nudeći turistima obilazak znamenitih lokacija i posjetu seoskim domaćinstvima, uz degustaciju lokalnih proizvoda baziranih na ljekovitom bilju. Sa crnogorske strane utvrđene su dvije turističke ture od kojih jedna dvodnevna promoviše turističke sadržaje i opština Bijelo Polje i Prijepolje.

U cilju promocije novih sadržaja, u saradnji sa turističkim organizacijama planirane su promotivne akcije na sajmovima i drugim manifestacijama, a dodatnoj vidljivosti novih turističkih tura doprinijeće i postavljanje demo pointa u Prijepolju i Bijelom Polju.

Tokom juna i jula eksperti Instituta Dr Josif Pančić nastavili su rad na terenu u Prijepolju, a nakon otvaranja granica krajem avgusta, proveli su nedjelju dana u planinskim predijelima u okolini Bijelog Polja, prikupljajući informacije o vrstama i rasprostranjenosti ljekovitog bilja za crnogorskiju teritoriju.

Završetak terenskog rada bio je preduslov da PORALIST opservatorija ljekovitog bilja postane operativna i vidljiva za širu javnost. PORALIST multifunkcionalna platforma pored mapa sa lokacijama pojedinih biljnih vrsta i detaljnog opisa biljnog fonda i njegovog značaja, sadrži i informacije o turističkim potencijalima obje lokalne samouprave, pružaocima usluga u turizmu u ruralnim i urbanim sredinama, biciklističkim i pješačkim stazama. Ovaj značajan resurs koristi sve veći broj turista koji se odlučuju za odmor u prirodi, daleko od gužve urbanih centara.

U saradnji sa ključnim predstavnicima javnog, privatnog i civilnog sektora završen je i Akcioni plan za zaštitu i očuvanje biodiverziteta opština Prijepolje i Bijelo Polje, kojim dvije susedne lokalne samouprave definišu zajedničke akcije za dugoročno, odgovorno korišćenje i valorizaciju prirodnih bogatstava. U periodu tokom trajanja zabrane okupljanja, u organizaciji NVO Multimedijal održana je onlajn radionica u vezi sa razvojem ruralne ekonomije putem vrijednovanja prirodnih resursa i potencijala područja. Tom prilikom je konsultant za kreativne industrije Ministarstva kulture Crne Gore upoznao prisutne o mogućnostima za upotrebu prirodnih resursa u funkciji ekonomskog razvoja, povezivanje sa drugim sektorima i njihovo vrijednovanje kroz stare zanate.

Održana obuka o kompostiranju za stanovnike Sjenice

Na poziv Javnog komunalnog preduzeća „Vrela“ 15.juna 2020. za zainteresovane građane održan je interaktivni trening na temu kompostiranja i njegovoj primeni. Cilj edukacije bio je podići svijest o iskorišćavanju bio-otpada u koji spadaju dvorišni zeleni otpad, organski otpad iz domaćinstva kao i organski otpad od poljoprivrede koji najčešće završava kao komunalni otpad ili na deponijama a da se aerobnim procesom kompostiranjem može iskoristiti kao kompost - organsko đubrivo. Učesnicima je postupno prezentovano kako da sami u svojim dvorištima po fazama započnu sakupljanje otpada uz napomenu koja vrsta otpada se može kompostirati i razgraditi a šta je to od kvarljivih ostataka što nikako ne bi smjeli na već prikupljene ostatke miješati.

Građani su imali prilike da nakon treninga teorijska znanja, u saradnji sa predavačem, primijene i praktično, tokom pokazne vježbe. "Poljoprivrednim proizvođačima ali i ostalim domaćinstvima bilo bi od velike koristi da počnu da kompostiraju svoj otpad, jer bi od toga imali višestruke koristi" - naglasio je Zarif Mahmutović, ispred JKP „Vrela“ i dodao da je ovo jedan od savremenih načina upravljanja otpadom, odavno prihvaćen u zemljama Evrope. Kao dio medijske kampanje u cilju informisanja građana o projektu ali i težnjom da se otpadom upravlja na savremen način realizatori projekta su izradili i promotivni TV spot koji je dostupan na You Tube kanalu, a isti možete pogledati na sledećem linku: <https://www.youtube.com/watch?v=QC-IDi5m7mA>

Trening je održan u okviru projekta „Uvođenje održivog upravljanja otpadom-Bins“ koji JKP „Vrela“ realizuje u saradnji sa Opštinom Gusinje, u okviru Programa prekogranične saradnje Srbija-Crna Gora 2014-2020. Opšti cilj projekta je zaštita prirodnih resursa u prekograničnom regionu kroz jačanje sistema upravljanja otpadom.

Korišćenje obnovljivih izvora

U okviru projekta „Smanjenje uticaja lokalnih zajednica prekograničnog regiona Srbija i Crna Gora na klimatske izazove – MI MOŽEMO“ u prethodnom periodu je nastavljena saradnja sa školama u Srbiji, osnovnom školom „Đura Jakšić“ u Kraljevu, osnovnom školom „Raška“ u Raški i srednjem poljoprivredno-hemijskom školom „Dr Đorđe Radić“ u Kraljevu, kao i sa osnovnim školama u Crnoj Gori „Salko Aljković“ u Pljevljima i „Radomir Mitrović“ u Beranama.

Saradnja je u periodu jun-novembar 2020. godine bila usmjerna na realizaciji jednodnevnih obuka o klimatskim promjenama i obnovljivim izvorima, korišćenju zelenih kabineteta od strane učenika u obrazovnom procesu, a takođe je i pored otežanih uslova za realizaciju uslijed pandemije COVID-19 sprovedena info kampanja u navedenim školama distribucijom info letaka o klimatskim promjenama i samom projektu.

Tokom obuke učenici osnovnih škola su imali prilike da se upoznaju sa negativnim uticajem emisije gasova staklene bašte i negativnim efektima koji nastaju zbog stvaranja efekta staklene bašte u atmosferi naše planete. Predavači su potom prezentovali mogućnosti lokalnih zajednica i stanovnika da ličnim angažovanjem smanje emisiju gasova staklene bašte, pa su se upoznali sa mjerama koje je moguće implementirati gotovo svakodnevno i na svakom mjestu: od unapređenja energetske efikasnosti, racionalnog trošenja energije, cirkularnom ekonomijom koja podstiče nulti nivo proizvodnje otpada putem kvalitetnog dizajniranja proizvoda i reciklaže svih upotrebnih predmeta po završetku korišćenja od strane vlasnika, pa do primjene obnovljivih izvora.

Takođe u četiri škole u kojima su opremljeni zeleni kabineti, su sprovedene nastavne aktivnosti. U osnovnoj školi „Raška“ u Raški je nastavnik fizike zajedno sa grupom učenika realizovao obuku o korišćenju obnovljivih izvora i tom prilikom su učenici koristili elektirčnu energiju dobijenu iz solarnih panela postavljenih na školskom krovu za osvjetljenje u zelenom kabinetu.

U cilju smanjenja emisije gasova staklene bašte, su otvorene aktivnosti na instalaciji solarne elektrane snage 50kW u JEP „Toplana“ Kraljevo koja će se doprinijeti smanjenju emisije štetnih gasova za oko 39 tona godišnje.

Više informaciju o projektu na sajtu www.ida.org.rs

Zajedničke aktivnosti u vezi sa smanjenjem rizika od katastrofe

Treća pres konferencija u okviru projekta „Budimo pripremljeni“ je održana u Podgorici je 08. oktobra 2020. Na konferenciji je predstavljeno kombi vozilo koje je nabavljen za potrebe Direktorata za vanredne situacije MUP-a Crne Gore i oprema za Zavod za hidrometeorologiju i seismologiju Crne Gore. Vrijednost kombija iznosi 22.562 eura, dok je vrijednost opreme za numeričku prognozu vremena i numeričku ranu najavu i upozorenje 19.350 eura. Vozilo i oprema će doprinijeti većem stepenu zaštite ljudi i dobara kroz smanjenje rizika. Zbog pandemije događaj je organizovan poštajući preporučene mјere zaštite.

Takođe, u ovom period je nabavljeni pet prenosnih rezervoara za vodu i pet termovizijskih kamera za Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srbije - Sektor za upravljanje vanrednim situacijama. Ovu opremu će koristiti vatrogasno-spasićke jedinice opština obuhvaćenim projektom za svoje svakodnevne zadatke i vanredne akcije. Vrijednost nabavljenih rezervoara za vodu i termovizijskih kamera je 7.395 €.

Tokom prve godine implementacije projekta, projektni partneri iz obje države, zajedno sa Upravom za vanredne situacije

Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore, razvili su Prekogranični sporazum o saradnji za smanjenje rizika od katastrofa. Sporazum o saradnji u prekograničnom području zasnovan je na bilateralnom sporazumu između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Srbije o saradnji u zaštiti od prirodnih i drugih katastrofa. Svrha sporazuma je da dopriene poboljšanoj saradnji relevantnih institucija i službi iz prekograničnog područja Crne Gore i Srbije (opštine Berane, Bijelo Polje, Nikšić, Šavnik, Žabljak, Pljevlja i Petnica u Crnoj Gori i opštine Novi Pazar, Sjenica, Tutin i Raška u Srbiji), kako bi se poboljšala zaštita i spremnost za sve veći broj prirodnih katastrofa i katastrofa izazvanih ljudskim faktorom. Sporazum definiše i poboljšava veze zainteresovanih strana iz dvije zemlje kako bi se zajedničkim aktivnostima u vezi sa smanjenjem rizika od katastrofe obezbjedila bolja zaštita ljudi, životne sredine i prirodnih resursa i imovine.

Sporazum su potpisali predstavnici Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore - Direkcije za upravljanje vanrednim situacijama i Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije - Sektora za upravljanje vanrednim situacijama u novembru 2020. godine.

Tokom ovog perioda u okviru projekta su izrađene dvije brošure sa sljedećim temama: Zaštita i spašavanje od poplava i Zaštita i spasavanje od požara. Obje brošure sadrže relevantne informacije i savjete o rizicima od poplava i požara, sprečavanju i kontroli ove dvije opasnosti, mjerama ublažavanja, aktivnostima koje treba preduzeti u slučaju da se pojave itd.

Bilten broj 5
Decembar 2020.

ZAJEDNO MOŽEMO BOLJE!

www.evropa.gov.rs
www.mei.gov.rs
www.eu.me
www.kei.gov.me

www.cbcsrb-mne.org
www.facebook.com/PrekogranicniProgramSRBMNE
www.cbc-srb-mne.euzatebe.rs/en/

Ovaj program finansira Evropska unija

Bilten je napravljen uz podršku Evropske unije. Sadržaj biltena je isključiva odgovornost operativnih struktura uključenih u implementaciju IPA Programa prekogranične saradnje Srbija-Crna Gora 2014-2020, te ni na koji način ne odražava stavove Evropske unije.